

Definicja pracy socjalnej
przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Międzynarodowej Federacji Pracowników
Socjalnych. Montreal, Kanada, lipiec 2000 r.

DEFINICJA*

Praca socjalna jest profesją wspierającą zmianę społeczną, rozwiązywanie problemów powstających w relacjach międzyludzkich oraz wzmacnianie (*empowerment*) i wyzwalamie ludzi dla wzbogacenia ich dobrostanu. Wykorzystując teorie ludzkich zachowań i systemów społecznych, praca socjalna interweniuje w miejscach, gdzie ludzie wchodzą w interakcje ze swoim środowiskiem.

Fundamentalnymi dla pracy socjalnej są zasady praw człowieka i sprawiedliwości społecznej.

KOMENTARZ

Praca socjalna w jej różnych formach odnosi się do wielostronnych, złożonych transakcji zachodzących między ludźmi a ich środowiskami. Jej misją jest umożliwianie wszystkim ludziom rozwoju ich pełnego potencjału, wzbogacanie ich życia i zapobieganie dysfunkcjom. Profesjonalna praca socjalna skupia się na rozwiązywaniu problemów i zmianie. Dlatego też pracownicy socjalni działają na rzecz zmiany w społeczności oraz w życiu indywidualnych osób, rodzin i wspólnot, którym służą. Praca socjalna jest systemem wzajemnie na siebie oddziałujących wartości, teorii i praktyki.

Wartości

Praca socjalna wyrosła z humanitarnych i demokratycznych ideałów i opiera się na szacunku wobec równości, wartości i godności wszystkich ludzi. Od swych początków ponad wiek temu, praktyka pracy socjalnej skupia się na wychodzeniu naprzeciw ludzkim potrzebom i rozwijaniu ludzkiego potencjału. Prawa człowieka oraz sprawiedliwość społeczna służą za motywację i uprawnienie do działań w ramach pracy socjalnej. W solidarności z tymi, którzy są społecznie upośledzeni, pracownicy socjalni dążą do złagodzenia ubóstwa oraz uwolnienia od niego najsłabszych opresjonowanych ludzi w celu włączenia ich do społeczności. Wartości pracy socjalnej są wyrażone w profesjonalnych - narodowych i międzynarodowych kodeksach etycznych.

Teoria

Praca socjalna opiera swoją metodologię na usystematyzowanej, doświadczalnej wiedzy wywiedzionej z badań i ewaluacji praktyki, w tym na lokalnej wiedzy specyficznej dla miejscowych okoliczności. Praca socjalna uznaje złożoność interakcji pomiędzy ludzkimi istotami i ich środowiskiem oraz ludzkie możliwości zarówno podlegania wielorakim oddziaływaniom, w tym czynnikom biopsychospołecznym jak i zmieniania ich. Profesja pracy socjalnej wykorzystuje teorie ludzkiego rozwoju i zachowania oraz systemów społecznych do analizy złożonych sytuacji i ułatwiania indywidualnych, organizacyjnych, społecznych i kulturowych zmian.

Praktyka

Praca socjalna występuje przeciw barierom, nierównościom i niesprawiedliwości, które istnieją w społeczeństwie. Odpowiada zarówno na nagłe sytuacje kryzysowe, jak i na codzienne osobiste i społeczne problemy. Praca socjalna wykorzystuje różnorodność doświadczeń, technik i praktyk zgodnych z holistycznym zorientowaniem na osoby oraz ich środowiska. Interwencje w pracy obejmują od skoncentrowanych głównie na osobie procesów psychospołecznych, do zaangażowania w politykę społeczną, planowania i rozwoju. Mieści się w tym poradnictwo, kliniczna praca socjalna, praca grupowa, społeczno-pedagogiczna, pomoc rodzinie i jej terapia, jak również starania zmierzające do tego, aby pomóc ludziom w uzyskaniu usług i dostępu do zasobów w społeczności lokalnej. Interwencje obejmują także administrowanie placówkami służb socjalnych, organizowanie społeczności lokalnej i angażowanie w społeczne i polityczne działania mające wpływ na politykę społeczną i rozwój gospodarczy. Holistyczne zorientowanie pracy socjalnej jest uniwersalne, ale priorytety w jej praktyce różnią się w zależności od kraju, czasu, są uzależnione od warunków kulturowych, historycznych i społeczno-ekonomicznych.

* Ta międzynarodowa definicja pracy socjalnej, zastępuje dotychczasową, którą Federacja przyjęła w 1982 r. Zrozumiałe jest, że praca socjalna w XXI wieku będzie dynamiczna i ewoluująca, a zatem żadna definicja nie może być uznana za wyczerpującą. (Tekst wg. www.ifsw.org, tłumaczenie J. Szmagałski).